

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Egész évre 5 frt.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Előfizetés ára:

Felolós szerkesztő: Társ-szerkesztő:
Dr. Prok Gyula. Sztempák Jenő.

Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.

Hirdetéseket és előfizetéseket
elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
iskola-utca 13-ik szám.

Programmunk.

Elismert igazság, hogy a gondolatokban és eszmékben gazdag XIX-ik század rohamos fejlődésének leghatalmasabb tényezője a sajtó volt. Hatalmát a tökéletes nyilvánosságból serkedő erő, tartalmát az eszmék, gondolatok és közös érdekeknek a nemzeti, s e határokon túl az összes emberiség nagy társadalmának legapróbb sejtjeibe való közvetítése adja meg.

Az érdekek közösségének felismerése, valamint tovább ezen érdekeknek a társadalom egyesített erejével való istápolása iránti készség keletkezéséhez és kifejlődéséhez egyik tiszteltre méltó tényezőként járult a hivatásait lelkesedéssel, önzetlenül és pártatlanul betöltő sajtó.

Annál erősebb, intenzívebb és rugalmasabb a közélet, annál több nemes eszme, törekvés és cél fogamzik meg termékeny talajában: minél több szerve van eszméinek, céljainak és felismert szükségleteinek terjesztéséhez és közvetítéséhez. A sajtó ilyen élénkítője a közéletnek.

Mint a közéletet közvetlenül érdeklő események és célok hivatásos figyelője és tanuja, nagy mértékben kér részt a közvélemény helyes és gyümölcsöző irányításában.

A „NYIREGYHÁZA” TÁRSZÁJA.

Másnap.

A fényes nyári reggel éppen pirkadt, mikor az utolsó csapszékbeli kidobták, és tártogva vágott neki a népesülni kezdő piacnak.

Homályos sejtelve volt róla, hogy a hasadó hajnal bírja az, a mi a házak tetejéig rőzsaszinre füstögeti. Tétovázó tekintetét zavartan hordja körül a mindinkább kiélesedő körvonalakkal előtűnő tárgyakon. Alig eszmél. A szolgálatra kész bérkocsisok, és a munkát kereső népszámok láttára érthetetlenül mormolni kezd. Kábult fejében nem fér, hogyan lehet vidáman ácsorogni ily korán, álmatlanul, midőn az ő szemét pokoli kiáradás ébren tartani eszapán. Nem egyformák talán az emberek? Egyiknek nem oly édes az álom, mint a másiknak? Ugy érzi, nem képes a titok nyílására rátalálni.

Egyben el is feleli, hogy hová akar menni, és neki indult vaktában valami utcának, melynek végében ragyogó fellegek uszálltak előtte. Neki tántorodva a falnak, megállt, hogy maga elé bámeszködjék, aztán mély sóhaj szállt ki kebléből, és folytatva ingadozó utját.

Homályos öntudata alig erősebb valamivel a tökéletes, mely álomnál. Elcsigázott agya inkább ösztönszerűen munkál, rendszer és világosság nélkül. A lába viszi minden lépésnél rogyó térdekkel. Irányt már nem tud magának adni. Az az agy feladata volna,

Eszköze a balhit, elfogultság, és visszavonás elosztatásának. Bástyá, melyen megtörik a társadalmi egyenlőtlenség, az osztályok és társadalmi tagozatok közötti ellentét és türelmetlenség gyakran magasra csapó hulláma.

A sajtó tehát kulturális tényező is! Ezek a hivatását valóban betöltő sajtó kiemelkedő ismérvei.

Ezek a vezérelek világítanak örök fényükkel törekvésünk elé, midőn a folyó év negyedik negyedében új lappal köszöntünk be Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város közönségéhez!

Meggyőződésünk, — hogy vármegyénk és székvárosának közgyeje minden vonalon, a társadalmának élete minden megnyilatkozásában nem találja fel hűséges szolgáját és segítőtjét a meglévő sajtóban, vagy legalább is nem minden közérdeklő kérdés, cél és gondolat részesül egyenlő, melléktekintetek és elfogulatlanság nélkül való figyelemben a meglévő közlások részéről.

Ezt a hiányosságát kívánjuk a vármegyei hírlap-írásnak kipótolni.

Ez ad lapunknak jogezimet ahhoz, hogy a vármegye és székvárosa művelt közönségének jóakaratu figyelmére támaszkodhassunk, amelylyel

Buta sejtelve van róla, hogy legjobb volna haza menni. Ösztökéli az alvás kéjés vágya. Nincs bizalma erejében, s azért neki vág a bizonytalan iránynak, amelyről csak azt tudja, hogy el visz a kíváncsi emberek szegyenre és bűnbánásra készült tekintete elől. Kedve jön a sötét színen látszó liget homályában pihenésre térni. A fák litok tartó tanak. A legjobb barátai. Ocsárlásukkal nem okozhatnak lelkiismeretének mardosó kinokat, hisz elég már a test zsibbadt, sajgó szenvedése.

A magány, az elrejtőzés édes sejtellemmel tölti el, szinte mosoly vonul el ajakán, gyors és befeljeztelen.

Már megint több nap hosszat egymás után ivott. Ez volt az egyetlen öröme, amely még számára megmaradt, és a melyet még szeretett. Más mulatság és kedvtelés már régés régóta elköltözött tőle.

A liget magas fái alatt leült a legelrejtettebb padra. Talált még zsebében egy szivar csutakot és rágyújtott. Keze piszkos volt és puffadt. Milyen lehet az arcom? dörmögte magában, és homályosan úgy rémlett előtte, hogy a csapszék tükrében látott volt egy kerek idomtalan kobakot, kuszált hajzattal és csaknem lilásnúi arczszínnel mely rá vigyorgott, mikor ő arra, a piszkos asztalra könyökölve vigyorgott. A ruhája, amelyről csaknem valamennyi gomb hiányzott, s ugy czafafokba lógott terőla, csupa por volt, s olyan bűzös illatu, mint a milyen egy szurtos

szemben hálánkat azzal is kifejezésre fogjuk juttatni, hogy a közérdek rovására eső, bárhol tapasztalandó mulasztást, valamint a társadalom izmosodásának, emelkedett szelleme uralmának bárhol mutatkozó akadályait nyiltan, férfias bátorsággal jelölendjük meg.

A nagy kiterjedésű Szabolcsvármegye székhelyén, Nyiregyházán szükségét éreztük, s velünk együtt érezték bizonyára sokan egy oly lap megindításának, amely a közélet egyetlen tényezőjének befolyása alatt sem áll, s a mely minden kicsinyes magánérdektől menten, szabadon és nyiltan adhasson és adjon kifejezést meggyőződésének.

E célunk után való törekvésünkben figyelemmel leszünk minden a vármegye és székvárosa közéletében napirendre kerülő közérdeklő kérdésekre. Mint — egyelőre — társadalmi lap, politikai természetű dolgokkal nem foglalkozván, természetesen annál több időnk és bérünk marad, hogy benűnk Szabolcsvármegyét és annak székhelyét közvetlenebbül érintő kérdésekre fordítsuk figyelmünket.

És éppen ezért külön hangsúlyoznunk sem kell, hogy lapunk Szabolcsvármegye és Nyiregyháza közönségét egyenlő tekintet alá veendő, sőt egyik,

csapszék levegőjétől telített rongyos ruha lehet.

Valamikor pedig szép, deli férfi volt. Ugy mondják, energikus arczkifejezése sajátos közkedveltséget biztosított neki a nőknél. És most csapszékbeli dobják ki, mert terítőjükre döntötte ki a bort, amelyet megfizetni nem tudott.

A régmúlt, és emlékkükben oly fényes idők emléke harezba áll a durva, szánalomra méltó jelenell. Arca még komorabb lett. A szivar sem akart égni szájában. Eltörte a keserű emlékek ösztönszerű felgerjedésében. Ujra motoszkált a zsebében és órája akadt a kezébe. A három napig tartott ivásban elfeledte felhuzni. Eszébe jut a mutatását kipótolni, de nem tudja, hogyan kell. Ha talán lehajítná arra felé, a honnan a nap meleg sugarai tűznek lázban égő zsemeibe. De miért . . . és miért a nap felé?

Az idő csendes volt. Az égen itt-ott úszkált lassan egy-egy felbő foszlány, fényes fehérségű zseleivel. Bambán és közönyösen meresztelte a kéz égre a szemét, a föld nedvességéből támadó hideg szinte jót tett neki. Ellensúlyozta a nyári nap forró sugarainak tűzét. A mámor még nem szállt ki belőle, de csillapodott. Minél jobban melegítette a nap, annál inkább kerülgette őt az álom. Föltápáskodott a padról, és hosszában elterült a liget szélén emelkedő töltés bárosnyos fűvén.

Átakarta aludni azt az időt, midőn apródonként tisztuló agyát a lelkiismeret ó-

— nyíltan bevallott — célunk lesz az is, hogy e két tényező közvéleményben különösen az utóbbi időben aggasztóan kiélekedett ellentét elsimítása körül lapunk, várható befolyásához mérten, segítségét nyújtson.

Ipar, kereskedelem és gazdaságat figyelemre méltó érdekeinek lapunk mindenkor széleskörű szószója lesz.

Elismerésünket nem tagadjuk meg a valódi érdemtől, ellenben a társadalom és közélet fejlődésének akár tudatosan, akár elfogultságból veszélyes tényezői nyílt ellenséget találnak fel lapunkban.

Emellett ismerni fogjuk azt a hátrált, ahol a szentáció hajhászat kezdődik, s igazságtalan avagy méltatlan támadás nemes törekvéseinken foltot nem fog ejteni soha.

Kitűzött céljaink elérésében nemcsak saját erőnkre építjük reményeinket. Hiszszük és reméljük, hogy ha lapunk nyílt, egyenes, őszinte, független és minden tekintetben elfogulatlan voltát megismerik: felkeresik lapunkat eszméinket és felfogásunknak a nagy közönséggel való megismeretése céljából azok is, akik ezt eddig alkalom hiányában nem tették, előre is jelezvén, hogy az ilyen, egyedül a közérdek által vezetett cikkek számára hasábjainkat mindig nyitva tartjuk.

Különös gondot fordítunk arra, hogy hír-rovatunk a napi eseményekről hű és lehetőleg teljes tájékozással szolgáljon.

Általában főtörekvésünk oda irányuland, hogy a közönségünk irántunk támasztott igényei kielégítve legyenek, s minden alkalommal változatos tartalmu, élénk és gondosan

szes gyötreimel megrohanják, és eltékozolt életének összes sötét emlékei, mint fekete furiák elkezdenek kergetőzni szeme előtt.

De hiába, nem jött álom a szemére. Előtte a liget körül kanyarodó út mentében, volt egy nyári lak. Csaknem ide hallani a reggeli foglalkozás határozatlan zaját. A villa látása egyszerre erővel felidézett emlékezetében valamit. Földszintes, kicsiny épület volt az is, zölddel befuttatott verandával, előtte pázsitos udvar és egy kis virágos kert, amelyben cifrára festett rudakon színes üveg gömbök ragyogtak. A földelén egy kis szélkakas csikorgott, ha fordította a szél.

Homályos, töredezett gondolataiból ki-ki csillan egy-egy elszórt emlék előbbi életéből, ahhoz a kis verandás lakhoz fűzve.

Mert valamikor őt sem dobták ki a koresmából. Olyan zöld pázsitos udvaru házból lakott. Abban tanulta ismerni az élet örömeinek csodás varázsát. A szerelmet, vidámságot és a gyönyört.

Utaltos szók! Úgy szeretne előlük menekülni. Csak annál jobban fájnak, minél inkább eltávolodott tőlük, és minél butább kegyelenséggel támadta meg a saját látványosságával megteremtett balsorsa.

Itt volt ebben a csapszékben bővelkedő városban az a kis ház is. Már rég nem áll. Mósos gazdája új, díszes palotát emelt helyén. Az is a boldogságot keresi talán? A régieben nagyobb, gyönyörteljesebb volt az bizonyára.

Forró szellő csapja meg arcát. Öntudata még tisztultabb lesz nyomán.

szerkesztett lappal viszonzzuk az olvasó közönségünk bizalmát és jóakarát

Lelkesedéssel, bátorsággal és munkaszeretettel fogunk foladatunkhoz, ama meggyőződés által vezéreltetve, hogy küzdelmünk nem marad meddő, s hogy lapunkat sikerülni fog közéletünk egyik elfogadott tényezőjévé emelnünk.

Viszonzásul csupán azt kérjük Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város közönségétől, hogy jóakarát és támogatását ne tagadja meg tőlünk, ha arra lapunkat érdemesnek találja

Közügyek.

— Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottsága a folyó október hó 12-ik és következő napjain tartja meg őszi rendes közgyűlést. A 134 pontból álló tárgysorozatból felmilitjük a következőket:

Alispáni időszaki jelentés. — A vármegyei házipénztár 1898-dik évi költség-összeírása. — A közigazgatási bizottságból kilepő Gaál Elek, gróf Vay Tibor, Kornis Ferenc, Bodnár István és Ujfalussy Béla helyett új tagok választása. — M. kir. belügyminiszteri leirat a járási beosztás megváltoztatása kérdésében hozott 9.1894. sz. törvényhatósági határozatra. — M. kir. belügyminiszteri leirat a vármegye volt főispánjai arcképének megfestése tárgyában hozott közgyűlési határozatra vonatkozólag. — Belügyminiszteri leirat az ország czímerének helyes ábrázolása tárgyában. — Kereskedelemügyi m. kir. miniszteri leirat a Párisban 1900-ban rendezendő nemzetközi kiállításban való részvétel tárgyában. — M. kir. honvédelmi miniszteri leirat az ujonnan felállítandó honvéd hadapród iskolában alapítványi helyek létesítése tárgyában. — M. kir. belügyminiszteri leirat, s ezzel kapcsolatban alispáni határozat Nyiregyháza város részére megszavazott katonai beosztásalap kiutalása tárgyában. — Debreczen város átirata a katonai hadapród iskolakért a m. kormányhoz üdvözlő felirat

Jól jövedelmező üzlete és szerelmes kis felesége a verendás házban; vonul át ismét mint annyi-zor már a borgőzétől oly nehezen menekülő lelken. Este, a napi munka édes fáradságát kipihenendő hányszor sétáltak egymást átölelve tartva a virágillatos kertben, vagy ültek sokáig a veranda félhomályában a fa diványon. A félhomályban szemök lángolt, arcukra lázas pirt festett a szerelem heve.

Mintha még most is égetné lilaszínű arcán a kis feleség szerelmes csókja. Vagy a nyughatlan lelkiismeret kínzása az erősbülő képzelődés is?

Pár évig tartott a boldogság. Jött a esábitó, egy romlott, erköletelen asszonyi személy, egész társaságával. Üzlet elhanyagolás, lázas vágy az ital öntudat fosztó élvezete után. És csatangolás utatlan utakon, kiűzött kutyaként.

És én, gazember, ott hagytam a szegényt! kiáltja rekedten az éjjeli csavargó, felugorva és tova támoogyva.

— Az a nap volt az én nyomoruságomnak kezdete.

A részeg ember mindinkább kijózanodott súlyos mámorából. Elindult sirva és a lelki felindulás csukladozásával a város felé. Siratta két embernek meggyalázott, semmivé tett életét. És hangosan felzokogott, mikor a nap fényesen kiragyogott a felhő foszlány mögöl.

Csak a szögyen nagyobb a nyomoruságánál.

— a.

intézése tárgyában. — Csanád vármegye átirata a földadó törvény módosítása tárgyában — Küldöttségi jelentés Nyiregyháza város országos és heti vásártérenek kijelölése és berendezése tárgyában. — A körházi építkezési bizottság kérelme a Nyiregyházi építendő körkórház másodszor módosított tervrajza és költségvetésének belügyminiszter Ó nagyméltóságához leendő felterjesztése iránt. — Alispáni jelentés a vármegyei levéltár rendezésének megtörténtéről. — Alispáni jelentés az alispáni és törvényes helyettesének együttes akadályoztatása esetén az alispáni teendőnek ki által leendő ellátása tárgyában. — Alispáni jelentés a vármegyei épület- és villanyvilágítás bevezetése tárgyában. — Tisztügyeszi javaslat Nyiregyháza város képviselőtestületének a Ganz és társaival kötött villamvilágítási szerződésnek a nyiregyházi villamvilágítási társulatra való átruházása tárgyában 127.1897. szám alatt hozott és Beniczky Miksa s társai által megfeleltetett határozatára.

Villamos vasut Nyiregyházan.

A „Részvény-társaság villamos és közlekedési vállalatok számára” czeg a nyár elején előmunkálati engedélyt kért és kapott egy. — Nyiregyházan, az államvasutak állomását kiindulva a városon keresztül a Sóstó fordótelepig vezetű villamos vasut előmunkálataira.

Az előmunkálati engedély hire már akkor nagy örömet okozott Nyiregyházan, de akkor sokan, akik kételkedtek a vállalkozás komolyságában.

Az engedélyt nyert czég megbízásából azonban a Hirschler és Baracs budapesti mérnöki iroda részéről Hirschler Ágost mérnök már augusztus hó folyamán leérkezett Nyiregyháza, s itt hozzáfogott az előmunkálatok és előzetes műszaki tervek elkészítéséhez, a *traceirozáshoz*. Az előmunkálatok befejezése után aztán csakhamar beadtá az engedélyes czég kérvényét a kereskedelemügyi miniszteriumhoz a *közigazgatási bejárás* elrendelése iránt.

A miniszteriumban a trace-revisió szeptember 17-dikén megtörténtén, szeptember 21-én már a tervek egy példányának bemutatása mellett kérvényt intézett az engedélyes czég Nyiregyháza város tanácsához, amelyben az előmunkálatok befejezését és a miniszteriumhoz történt beterjesztését tudatva, kérte a város tanácsától a terület használatra és egyéb kapcsolatos kérdésekre vonatkozó tárgyalások megindítását.

A tanács szeptember 29-én tartott ülésében a czéggel folytatandó előzetes tárgyalásokhoz Benes László polgármester elnöke alatt egy három tagu bizottságot küldött ki s erről a czéget értesíven, felhívta azt, hogy a tárgyalásokra megbízottját küldje le.

A Hirschler és Baracs-féle műszaki iroda által készített tervek és műszaki leírás szerint a létesíteni szándékolt villamos vasut a vasuti állomáson, sőt a közraktáron túl, a lovassági laktanyához vezető utól indulna ki. Oda terveztek a kocsiszíneket és a központi telepet is. A végállomástól kiindulva az állomás mellett (befeled jövet számítva) a bal oldalon terveztek a vonalat, a mely a vasuti utra a rámháznál átkanyarodván, a vasuti utnak szintén a bal oldalán vezetne végig a városház-utczán, városházterén, vármegyei-ház-terén és a Kossuth-utczán, mindenütt a kocsi közlekedésre szolgáló kőnt és a gyalogjárda között. Az erdő bejáratától a szőlő végéig szintén az ut baloldalán, a most meglevő akácfasoron kívül vonulna el. Az őszlő végétől kezdve a kocsiut keskenysége miatt az erdő-fái között az utszélen levő vén tölgyfán on belül menne egész a Sóstóig, utközben a Csap felé vezetű vasutat pályaszínbén szelné át.

A miniszteriumban a trace-revisió alkalmával némi módosítások hozattak javaslatba. Nevezetesen pedig az, hogy a kiinduló pont

a közraktáraknak az állomáshoz legközelebb eső épülete elé tétetett át és hogy a központi telep (kocsiszín stb) részére a sóstói erdőnek a város-majorszomszédságában eső része jelöltetett ki. (Ez utóbbi módosítás azonban az erdő egyik legszebb részét tenné tönkre, s így bizonyára nem marad meg).

A vonal keskeny (760 mm.) nyomtávura tervezetlik, felső vezetékkel. A villamos áramot a villamvilágítási áram-fejlesztő telep szolgáltatná, ahol természetesen a vonat céljaira szükséges egyen-áram fejleszthető céljából megfelelő redszerű dinamó-gépek vannak felállítandók.

A vonal egész hosszában 6 kiterő tervezetlik, közülük kettő a két végállomáson, egy a vasúti út közepé táján, egy a vármegyeház-kert mellett, egy a Kosuth-utca végén, és egy az erdőben a esapi vasútvonal közelében.

Az egész vonal hossza a minisztériumban eszközölt módosítás szerint 7,6 kilométer.

A közigazgatási bejárás határnapján a kereskedelemügyi miniszter október 18-ik napját tűzte ki, s vezetésére *Halászy László* miniszteri segédtitkárt küldte ki.

Iskola felavatás.

Alig van vidéki város, amelynek közönsége és testületi oly erejűket csaknem meg haladó áldozatot hoznának a köznevelés nemzeti ügyének, mint Nyiregyháza az ő egyházaival egyetemben. Egyik díszes iskola épület után a másik emelkedik fel, élénk bizonygató téve ama fogékonyágról, amely a város és az egyházak vezető férfijainál a nevelés érdekeinek pazar kielégítése tekintetében meg van.

Évről-évre épül egy-egy emeletes palota számba menő ház a város bellerüldt hof a város, hol az ág. evang. egyház aldozatkész-ségéből. Ma pedig az izraeli a statusquo hit-község sorozatik dícsőségesen, és magának hervadhatalan érdemeket szereve, az iskola új magas fejlesztése első rangu tényezői közzé.

A lefolyt nyáron építettett ugyanis az izraelita statusquo hit-község a Szarvas-utcán, temploma közvetlen déli szomszédságában egy, a modern nevelési és higienikus követelményeknek megfelelő iskolát, elemi 4 osztálya számára. Az iskola az iskolai év kezdetére annyira befejezetett, hogy rendeltetésének kellő időben átadható volt.

A felavatási ünnepély e hó 3-án vasárnap délelőtt tartott meg nagyszámú, meghívott érdeklődők jelenlétében. Ott voltak: *Báró Feilitzsch Berthold* főispán, *Mikecz János* alispán, *Bencs László* polgármester, *Popp György* kir. tanácsos pénzügyigazgató, továbbá az összes felekezetek lelkészei, tanítói, a jótékony nőegylet küldöttsége, s ezeken felül közeletünk számos előkelősége.

Az ünnepély az iskolás gyermekek hazafias énekével vette kezdetét, amely után *Baruch Arnold* hitközségi elnök tartott emelkedett szellemű beszédet, rövid történetét, adván az iskola felépítésének és ama lankadatlan lelkes munkáságnak, amelynek gyümölcse a belső és külső felszerelésben egyaránt kitűnő iskola lett. Megtudjuk az elnök beszédéből, hogy az iskola tőkéjét nagy részben a hitközség gyűjtötte össze, s ebben nagy segítségére volt egy pár nemcs lelkű tanúgy barát, ilyenek néhai dr. *Baruch Mór*, *Hoffmann Adolf*, *Schak Mór* és *Friedlber Mór*, mint a „Chevra Kadischa” elnöke stb. Az építés terve körülbelül 25 évvel ezelőtt merült föl, s azóta lankadatlanul dolgozott a hitközség azon, hogy az elemi iskolaügy rendes kiadásain felül alapot teremtsen az új, immár rendeltetésének átadott iskola épületnek.

Az elnök már ezúttal is köszönettel és a hitközség halájanak tolmácsolásával adózott Nyiregyháza város képviselő testülete iránt azért a nagylelkűségéért, hogy 8000 fit megszavazása által oly jelentékeny segít-

ségére volt a csaknem 20000 frtba került iskola felállításának. Kierdemelte azt a „Chevra Kadischa” is azzal, hogy a néhai dr. *Heumann Ignác* emlékére begyűlt alaphól 3000 frtos alapítványt tett az iskola javára. Dicsérettel emeltek ki a megnyitó beszéd *Leveleki Mayer* áldozat készségét is, aki 500 frtos adománnyal tette emlékeztetését nevét az iskola építésének történetében.

A hitközségi elnök átadván gondozás és fejlesztésre az iskolát az iskolázóknak, annak képviselőitében dr. *Vadász Leó* elnök vette át, lendülettel, szép beszéddel, igérvén, hogy minden törekvésük oda irányuland, hogy az iskola jövő munkásságában egyesítse mind ama kellekeket, amelyeket a nevelés, a magyar nemzeti eszme és felvilágosodás jelszavai róvnak reá.

Az iskolás gyermekek éneke fejezte be a szép ünnepélyt, melynek egyik kiemelkedő mozzanata volt *Stern Jenő* nemes elhatározása, aki 500 frtos alapítványt adott át az iskolázóknak elnök kezébe az ünnepély folyamán.

A Teleky-telepi szüret.

Hogy ezt az alliteráló címet megért-hetővé tegyük, vissza kell mennünk egészen a . . . filloxeraig.

A filloxera, ez a nevével teljesen meghazudtoló, szívesen épséggel nem látott vendég tudvalevőleg nemcsak megtámadta, hanem rövid néhány év alatt csaknem egészen elpusztította a világhírű bortermő Hegyalját. A kormány aztán, hogy a vagyonát és keresetmódját veszítve hegyaljai lakosoknak némi kárpótlást, illetve a kárpótláshoz segédkezett nyujtson, *homoki-szőlőtelepek* létesítését határozta el. Ilyen létesítendő homoki szőlőtelep céljaira vásárolta meg a Pazonny határában fekvő Mezőssy-fele birtoknak mintegy 280 katasztrális holdnyi dombos, homokos részét, amely közvetlenül a nyiregyházi Sostó-fürdő szomszédságában terül el.

Az állam az ekként megvásárolt területen mintatelepet létesített, az egész telep beültetése, vagy mint a hegyaljai szőlősgazdák mondják: „beépítése” azonban meglehetősen nehezen indult meg.

A *Teleky László*, gróf Andrássy Gyulának m.-zombori tisztartójaé az érdem, hogy 1893-ban végre is nagyobb területek jutottak gazdához és kerültek „beépítés” és szakszerű gondozás alá.

1893. márczius havától számítható az új telep élete. Ebben az évben 28, 1894-ben már 41, 1895-ben 52, 1896-ban 21 holdat ültettek be a talajnak és az éghajlati viszonyoknak leginkább megfelelő szőlőfajokkal, úgy, hogy a folyó évben már 240 katasztrális holdat tesz ki a szőlővel beültetett terület.

A tulajdonosok legtöbbször a Hegyaljára való, vagy ottani volt szőlőbirtokos. Így a már említett Teleky Lászlón kívül szőlők vannak (10—20 hold között voltaközö-területtel) *Malonyai Ferencz* vitékterebesi uradalmi jószágigazgatónak, *Szalay Béla* ugyanottani gazdatisztnak, *Vinnay Géza* debreczeni kultur-főmérnöknek, *Katona Béla* és *Büchl Károly* szintén debreczeni kultur-mérnököknek, *Vörallyay Ferencz* balsai uradalmi jószágigazgatónak, *Kéler Imre*, öze. *Zvolinszky Broniszlava*, *Kempinszky Adolf* mádi földbirtokosoknak, *Matolay Béla* s.-a.-újhegyi árvaszeki úrnöknek, *Spillenberg József* uradalmi ügyésznek, *Possay Miklós* l.-tolesvai állomásfőnöknek, *Kassay János* tolesvai, gr. *Szirnyay Alfréd* szirma-bessenyoí földbirtokosoknak, *Kreisel Ottó*knak, aki már lakását Nyiregyháza tette át, stb.

A szőlőbirtokosok legnagyobb része Teleky Lászlóra, a rendkívül szakgallommal és ügybuzgósággal megáldott szakértőre bízta a beépítés rendezését és vezetését. — Az ő szakertelmét és fáradságot nem ismerő buzgalmat dicséri az a gyönyörű s ma már kincs-bánya gyanánt szolgáló szőlőtelep, amelyet

a sivatag homokbuczkákból varázsolt néhány év alatt azzá s amelyet a vasárnap szüreti mulatságon az ő nevééről kereszteltek el.

Igy keletkezett a Teleky-telep s így referálhatunk mi a Teleky-telepi szüretéről.

A szőlőbirtokosok ugyanis elhatározták, hogy most, mikor már van mit felmutatni az új telepen, a szüret alkalmából meghívják a vármegye és város előkelősége sorából azokat, akikről remélték, hogy telepük iránt érdeklődéssel viseltetnek.

Mintegy negyven vendég, köztük *Mikecz János* alispán, *Popp György* kir. tanácsos, pénzügyigazgató és *Bencs László* polgármester, vonult ki vasárnap délelőtt kocsiikon a telepre. A szőlővel beültetett dombok közé érve, az első pillantásra feltűntek a fiatal, életerőtől duzzadó vesszőkkel szabályos sorokban beültetett parcellák sarkain oszlopokra szegezett táblácskák, amelyekről a nem szakértő is megtudhatta hogy az egyes parcellák minő fajokkal vannak beültetve. Olasz rizling, kövi dinka, ezerjő és chasselas-fajok a domináltak.

A Teleky László borháza előtt állott a szüret. Ott várták a hordókkal körül kerített udvar bejáratánál egy szőlőfürtkékel feldíszített hordókból emelt diadalkapunál az érkező vendégeket a telepekes s a Benczy Gyula zenekara.

A kölesönös bemutatkozásokon átesvén, az egész társaság körútra indult a telep egy részén, hallgatva a Teleky László felvilágosításait és magyarázatait s nem egyszer Tamáskodva a felett, hogy a megtekintett ültetés 2, 3, vagy 4 éves volna. Még a tőkeken látott fürtkéket is akadt aki meg-megvizsgálta, hogy nem-e spárgával vannak reakötözve, mert amit a telepen látott és hallott, hihetetlennek találta mindenki, aki a bejárt területeket a betelepítés előtti időkből mint csaknem teljesen hasznavehetetlen, kutyatej termő buczkákat ismerté. Meglepetés szinte meglepetést ért, s ezek között nem volt utolsó mikor a vendégsereg szeme láttára szedett és kitaposott „Ezerjő” mustjában a cukortartalom mérő 22—22½ fokot mutatott, holott a mi bicskanyitónyi nyiri vinkóink must korukban a legjobb esetben nem viszik felül a 15 fokot!

Elragadtatással járta be a társaság a telepet s miután közben az öv. Zvolinszkyné urnó borházánál viláreggeliben is volt része, ½2 óra táján kocsiikon a Sóstóra ment át.

A Sóstón 2 órakor olyan szüreti ébédhez telepedett le, amely az ételfogások száma és az elhangzott pohárköszöntők révén bankett elnevezésre is joggal tarthatna számot, de amelyet az ott uralkodott páratlan, fesztelen jó hangulat, igazi magyaros szives vendéglátás és a „pazonny” mellett a *hamisítatlan* hegyaljai szomorodni és asszu borok miatt kár volna banketté . . . felalacsonyítani!

Az első pohárköszöntő Teleky László mondotta a vendégekre, amire Mikecz János alispán felelt, megemlékezően arról, hogy tulajdonképpen itt a házigazdák a vendégek, mert ők jöttek idegen vármegyéből, hogy a Szabolcsiaknak megmutassák, hogy akarat és kitarás mellett a kevéssé becslött nyiri homokból mit lehet teremteni. Ugyancsak a szőlőbirtokosokra mondott szellemes felköszöntőt dr. Jósza András is, míg, akihez „szállott”, dr. Trajter Soma a jelen volt nőkre üritett poharat. Matolay Béla Mikecz János alispánt köszöntötte fel, kérve jókaratú pártfogását a telep számára. Bencs László polgármester a szőlőbirtokosokat mint a város szomszédjait éltette, amire Matolay Béla felelt, éltette Nyiregyházát. Simitska Endre gazd. egyesületi titkár a gazdasági egyesület érdeklődéséről biztosította a szép eredményeket felmutató szőlőtelepet s mikor Mezey Pál Teleky Lászlót, a telep lelkét köszöntötte fel, Matolay Béla indítványára a telepet nagy lelkesedéssel „Teleky László telep”-nek kereszteltek el.

Ebéd alatt a Benczy Gyula zenekara játszotta a szebbnél szebb régi jó nótákat, ebéd végétől pedig tánczra kerekedett a fiatalság.

Mínta csak a régi hegyaljai öregek színlhelye tevődött volna át a nyíri homokdombok közé . . . !

A társaság csak jóval besötétedés után kezdett oszladozni.

Hirek.

Olvasóinkhoz.

Lapunk első számát szolgáltatjuk ezuttal olvasóink kezébe.

Nem tagadjuk, — miért is tagadnánk — bizonyos igazatosság, bizonyos lámpaláz fog el bennünket, mikor ezt a mi lapunkat, ennek a mi lapunknak első példányát utnak eresztjük.

Ugy vagyunk vele, mint a kezdő színész első fellépésével, aki ha szerepét még olyan jól megtanulta is, ha még úgy elgondolta és elhatározta is, hogy miként fog kilépni a közönség elé, miként fog mozogni, beszélni: mégis az utolsó pillanatban az a gondolat villan át agyán, hogy nem volna-e legjobb, ha visszafordulna s elfutna messze, mennél távolabb a világot jelentő deszkáktól és a „százzsemű szörnyeteg“-től, a közönségtől!

Ilyenforma érzések vesznek elő bennünket is, mikor eszünkbe jut, hogy a mi lapunk immár néhány óra mulva az olvasóközönség elé kerül.

Nem vagyunk ujonczok az újságírásban. Megszokott érzés nálunk, hogy a fentvirasztott estéken papírra vetett gondolatainkat nyomdafestékekkel visszaadva lissuk. De helyzetünk eddig más, sokkal könnyebb volt. *Más állott helyettünk az olvasóközönség bíráló szemei előtt. Amit irtunk, abban a nagy megnyugvást adó tudatban irtuk, hogy a felelősség a legrosszabb esetben is csak félig terheli a mi felkészületűnket. Mig most az egész felelősség egyedül reánk nehezedik.*

Pedig jól tudjuk, hogy milyen nehéz csak megközelítőleg is kielégíteni az olvasóközönségnek annyifele változattal és fokozattal bíró ízlését!

De mi bizunk olvasóinkban. Bizunk abban, hogy esetleges tévedéseinkre ép oly szívesen figyelmeztetnek bennünket, ép oly bizalommal szolgálnak jóakaratu utbaigazitással, mint amily szívesen és bizalommal fogadjuk mi azokat.

Es ezt a szíveséget, ezt a bizalmat kérjük is a lapunk és a magunk számára!

Mint első számunkból is látható, lapunk beosztása körül is azon igyekeztünk, hogy azt fölünk telhetőleg változatosabb és élénké tegyük. De hogy az egyes rovatokat is lehetőleg mindig fentartsuk az általunk tervezett változatosságukban és élénkségükben, azon leszünk, hogy e város és vármegye tollforgató embereinek közreműködését megszerezzük. Megszereznünk óhajtuk pedig nemcsak a komoly kérdések tárgyalására, s nemcsak a szépirodalmi téren való közreműködésre, hanem a szorosabb értelemben vett újságírásra is. Egy jól megírt hírt vagy apróságot ép oly hálás köszönettel vesszünk, mint a legszebben kidolgozott közérdeklő cikket.

Ekként akarjuk előmozdítani és elérni azt, hogy lapunk a vidéki hírlapok sablonos egyhangúságán felülemelkedjék.

Erre a célra is kérjük tehát olvasóink jóakaratu támogatását, valamint kérjük mindazokat, akiknek ez első számunk kezükbe kerül: előlegezzék bizalmukat irányunkban és

segítsenek bennünket vállalkozásunkban akként is, hogy lapunkra előfizetnek.

Az előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók.

— **A király nevenapja.** Hazafias lelkesedéssel, s a szokottnál is nagyobb fényvel ünnepelte meg e hó 4-ikén Nyiregyháza város lakossága is Ő felségének az uralkodói erényekben gazdag első *Ferencz József* királyunknak nevenapját. Az a nemes, szinte megmérhetetlen becsű legutóbbi legfelső elhatározása, amelylyel az ezeréves magyar nemzet tiz kimagasló történeti alakja emlékének a székes főváros terein felállítandó szobrokkal udvartartása községén leendő megörökítését elrendelte, gyorsabb dobogásba hozta a nyiregyháziak hazafias szívét is. Hétfőn reggelre lobogó-díszlőtt a város, középületek és magánházak egyaránt. Az utcák felett kifeszített sodronyokon lengte a szél a hatalmas lobogókat. Helylyel-helylyel lombokba öltöztetett árbócokat állítottak fel az utcákon, amelyeken felülről a nemzeti trikolor derekukon pedig az ország, a vármegye és város címerei, valamint ugyanezeknek színeiből összeállított kisebb lobogók gyönyörködtek a járókelőket. Tiz óraker mozsárlövészek jeleztek, hogy kezdtüket vezüti a hálaadó istentiszteletek. A róm. kath. templomban Verzár István esperes-plebános szolgáltattól misét, és mondott imát a felségés uralkodóért, családjáért és a hazáért; az ág. hitv. evang. templomban pedig Bartholomaeidesz János tb. főesperes mondotta el a virágokkal feldíszített oltár előtt az alkalmi könyörgést. A hatóságok és tisztikar testületileg jelentek meg az istentiszteleteken, az ág. hitv. evang. templomban pedig a városi daleylet a Huber-féle király-induló és a Szózat eléneklésével emelte az ünnepi, és hazafias hangulatot. Ő felsége névnapjának megünneplése alkalmából báró *Feilitesch Berthold* főispán ebédet adott, amelyre a hivatalfők, továbbá a közös hadsereg és honvédség képviselői voltak hivatalosak.

— **Templomszentelés.** A görög katolikus egyház által a millennium emlékére épített díszes új templomot *Fircsik Gyula* ungvári görög katolikus püspök folyó október hó 10-én fogja ünnepélyesen felszentelni. A helybeli görög katolikusok nagyban készülnek erre az ünnepélyes alkalomra, melynek rendezésével *Popp György* kir. tanácsos pénzügyigazgató elnöklele alatt egy bizottságot bízták meg. *Fircsik Gyula* püspök október 9-én szombaton délután 1/2 3 óraker érkezék oldalkanonokja és titkárrja kíséretében a Csap felől jövő vonattal s itt tartózkodása alatt a *Popp György* kir. pénzügyigazgató vendége lesz. A templom szenteléssel kapcsolatos ünnepségek programja a következő: *október hó 9-én* délután fel 3 óraker a püspök úr Ő méltóságának fogadtatása, mely czéloból délután 2 óraker gyülekezés a vasúti indóházban. Bevonulás a városba, hova megérkezve, a püspök úr a templomba megy rövid imára, majd lakására tér. A város megtékinése. *Október hó 10-én* d. e. fel 9 óraker a templom felszentelése veszi kezdetét. Mindenek előtt a püspök úr a templomot megáldja s s ezzel rendeltetési czéljának átadja, ezután allocutiót tart, majd a szentmise áldozatot mutatja meg, melyen a 40 tagból álló *ungvári* híres *harmonia* fog énekelni. Déli 12 óraker a görög katolikus paplakban a küldöttsegek fogadása. D. u. 2 óraker társas ebéd a „Korona“ szálló dísztermében; egy teríték ára 2 frt 50 kr. — Az isteni tiszteleten hely szüke miatt csupán belépti jegyekkel bírók vehetnek részt. Akik belépti jegyre számot tar-

tanak, míg a jegykészlet tart, igényeikkel a gondnokhoz fordulhatnak. — A nyiregyházi városi daleylet, mint értesülünk, szombaton este szerenaddal szándékozik megtisztelni a város falai között időző püspököt.

— **Október hatodika.** Szokásos hazafias kegyelettel emlékezett ezuttal is október 6-án Nyiregyháza város lakossága az aradi sánccok között kivégzett 13 szabadsághősről. Az ág. hitv. evang. templom tornyán fekete gyászlobogó hirdette a szomorú emléknap elérkezését. Délelőtt 10 óraker gyűltek össze a hatóságok testületileg, a meg életben levő agg honvédek gyászlobogóval, nagyszámu közönség és az iskolák növendékei tanítóik vezetése alatt a tágas templomban. A városi daleylet hazafias éneke után *Geduly Henrik* lelkes mondott magas szarnyalásu imát az oltár előtt s végül a daleylet a Himnusz énekelte el, melyet a jelen voltak állva hallgattak végig. A szomorú, de lélekemelő emlékünnepe két nappal a király nevenapja után: ismét egyik élénk tanujele annak, hogy a hazafias nemzeti érzület és a koronás király iránti hódolatteljes szeretet mily szépen összefér, sőt kiegyeszteli egymást a magyar ember szívében.

— **A város új mérnöke.** *Küzdényi Szilárd* a folyó október hó 1-én foglalta el állását, s miután a hivatali esküt a tegnapi szerdán délután tartott tanácsülésben letette, működését megkezdte.

— **A Nyírvisz-szabályozó társulat** folyó év őszi rendes közgyűlését október 11-ik napjának délelőtti 10 órájára, Nyiregyháza vármegye székházának nagytermébe hivta össze gróf Károlyi Tibor elnök. A közgyűlés a földmívelésügyi és pénzügyi miniszteriumok leiratain kívül a mult évi számadásokkal, a jövő évi költségvetéssel és a jövő évi árvédelmi szabályzattal fog foglalkozni.

— **A város zászlója.** A nyiregyházi nők az évezredes nemzeti ünnepe alkalmából elhatározták, hogy Nyiregyháza városa részére egy díszes zászlót készítenek. A zászló már el is készült, s a városi tanács Sztárek Ferencz r. kapitány elnöklele alatt szűkebbkörű bizottságot küldött ki a zászló átvétele és felavatásával járó ünnepségek rendezése czéljából. A bizottság ma esüörtökön délután tart ülést az ünnepély részle einek megbeszélése tárgyában, mely bizonyára méltó leendő ugy az ajándékozó nyiregyházi nőkhöz, mint az általuk elkészített díszes és értékes lobogóhoz.

— **Nem lesz önkéntes iskola Nyiregyházaán.** A legutóbbi napokban híre járt, hogy a huszár-önkéntes iskolát ebben az évben Nyiregyháza részük teszik. A hír nem volt legből kapott, mert a városhoz tényleg érkezett megkeresés a katonai parancsnokság részéről, hogy az iskola czéljaira alkalmas helyiséget hajlandó volna-e átengedni? Azt mondanunk is felesleges, hogy az önkéntes-iskola híre nagy örömet keltett városrészre, de talán leginkább a fiatal leányok körében, akik tudvalevőleg különben is különös előszeretettel viseltetnek a huszárönkéntes egyenruha iránt. Most aztán bizonyára öket fogja legjobban megsomorítani, ha megtudják, hogy bár a város készséggel hajlandó lett volna az önkéntes iskola czéljaira a buza-téren levő Csillag-koromnárt berendezni és átadni, a katonai parancsnokságtól érkezett újabb értesítés szerint a felsőbb katonai körökben akként határozott, hogy az önkéntes iskolát ez évben nem Nyiregyháza részük teszik.

— **Az alsó szabolcsi tiszai ármentesítőtársulat** október 16-án Debreczenben közgyűlést tart, melyen elnökök, alelnökök választanak, újra alakítják a választmányt, megállapítják az 1898. évi költségvetést s más egyéb fontos ügyek is napirendre kerülnek; közte a főmérnök javaslata a kiterelhető árvizek lokalizálása s az árterben fekvő községek körtöltéssel ellátása tárgyában. E munka mintegy 180.000 frtba kerülne. Ugyanezen közgyűlés fogja tárgyalni a Debreczentől a Tiszáig s a tiszai vtgátakon tervezett telefon ügyében készített bizottsági javaslatot, melynek kivitele 21.606 forintot igényel.

— **A villamvilágítás fejlesztése.** Nyiregyházán ez idő szerint az utcai közvilágítást 266 izzó és 8 izzó lámpa van hivatalosan ellátva. Ezen lámpák a városi tanács által megállapított világítási naptár szerint akként vannak beosztva, hogy az izzólámpák közül 66 minden éjjel egész éjten át ég, 150 minden este de csak 11 óráig, 150 pedig a naptár szerinti holdvilág nélküli estéken, vagy is az utolsó és első holdnegyed közötti estéken ég 11 óráig. Minthogy azonban a külső városrészek és a mellékutcákban még több köölaj-lámpa tartatott meg a villamos világítás berendezése után is, most ezen lámpák helyett is villamos lámpákat, összesen 94-et szándékoznak felállítani, s egyidejűleg a főként tűzrendészeti és közbiztonsági szempontból elégtelen 11 órán túli éjjeli világítást is javítani. A városi tanács és villamvilágítási bizottság véleménye szerint a köölaj-lámpák helyett felállítandó 94 izzólámpával 460-ra emelkedő izzólámpa közül 150 lámpa égettetnek minden éjjel 11 órán túl is reggelig. A világítás ekként való kiterjesztésének és a 94 új lámpa felállításának kérdésében a legközelebbi közgyűlés fog határozni.

— **Esik!** Jól nevelt társaságokban üdigségszámba megy, ha valaki — és pedig rendszerint az, aki nem talál egyéb mondani valót, — az időjárásról kezd beszélni. Mi reánk is reánk foghatják ugyan ezt a rossz nyelvek, de még se állhatjuk meg, hogy a legutóbbi napok időjárását fel ne említsük. Mert nem hiába állott „csurgóra” a múlt hét utolsó estéin a növekvőben levő hold szarva: rövid időn, e hét első napján, esőre vált az idő. És pedig ha csak esne! De már szombatban a szél is felkerekedett, elrontva az előző napok napfényes, szüretelésre való jó időjét. Vasárnap már ugyancsak hordta a mi szürös ropogós nyiri homokunkat a járókelők szemébe-szájába. — Hétfőn aztán megereedt az eső; a hideg, apró, sűrű őszi eső. A port elverte ugyan, de viszont mihamar sárá alakította át. A szűnni nem akaró hideg szél miatt meg épséggel kellemelenné vált. Leginkább azok érzik az időjárás kellemetlen voltát, akik a múlt napok után indulva, még egy-két hétig várni szerettek volna a szürettel. Pedig az idej szüret a termésnek ugy mennyisége, mint minősége révén nagyon is fontos szerepet játszik. Aki egyébiránt az időjárás kellemetlensége miatt panaszkodik, azok keressenek abban vigasztalást, hogy az esőzést a múlt pénteken este távoli villámlások előzték meg. A Szent Mihály napja utáni villámlások pedig a régiek szerint azt jelentik, hogy a jövő évben bő termés lesz!

— **A szegény-ügy.** Régóta vajdó kérdés kerül nemcsak a végleges rendezés alá Nyiregyháza városánál. A sokat emlegetett szegény-ügy ez, a melyről annyit beszéltek, annyit tárgyaltak már és a melylyel annyi sok rossz szójátékot követtek el egyszer-másszor. A városi tanács ugyanis ismét felelevenítette és napirendre tűzte ezt a kérdést, a melyben már évekel ezelőtt egy kiküldött bizottság teljesen részletes javaslatot dolgozott ki s terjesztett be. Ez a javaslat azonban az időközben változott viszonyokra való tekintettel természetesen alapos átdolgozásra szorult, annál is inkább, mert ha a vármegyei közközház felépül, a szegényháznak nevezett városi kórház lesz erre a célra felhasználható.

— **Szüret.** Az év legpoetikusabb mozzanata, a szüret, e héten fejeződik be a nyírség homokján. Szőlőtulajdonosok és szakértők állításai szerint az idei termés sem mennyiségileg, sem minőségileg nem felel meg annak a várakozásnak, amellyel feljelle a felette kedvező nyári időjárás s a termés augusztus havában mutatkozó minősége után tekintettek. A peronospora ismét sok helyen fellépett, s különösen nagy kárt okozott ott, ahol a védekezéssel. — habár csak pár napig is — elkéstek. Ezenkívül nagy befolyással volt főképp a mennyiségre a szeptember hó végén beállott nagymérvű hideg esőzés. Mindamellett elég vidám lefolyásuak az idej szüret.

Az októberi fényes nap mintha kárpótlást akart volna nyújtani a rideg szeptemberért, forró sugaraival hangulatjeljes őszi tájat világított meg s igazán poetikussá varázsolta a szőlőskertek szüretjeit. Hanem a mi híres czankónk nagyon savanyu lesz, s erről nevezetes a bortermés esztendői között. Kereslete és ára azonban van. Savanyúságát tehát csak az fogja érezni, aki megissza.

— **Az orosi utca meghosszabbítása.** Régen felismert ferde állapot az, hogy Nyiregyháza város egyik legfőbb utcaja az orosi utca nem ér ki a város végére és elnevezésének is csak az adja meg a jogosultságot, hogy lég-irányban meghosszabbítva Ors felé vezet. Ezen az állapoton segítőndő az orosi utcai lakosok és ház tulajdonosok összeállva egy kérvényt adtak be a városhoz, amelyben el kérik, hogy utcajuk a végét keresztben elzáró Inczey-féle telek megfelelő részének kisajátításával hosszabbításuk meg és költéssék össze az orosi úttal. A kérvényezők még arra is hajlandóknak nyilatkoztak, hogy a költségeknek egy harmad részét ők viselik.

— **A nyiregyházi terménycsarnok egyesület** október 13-án délután 2 órakor az egyet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, amely az egyesület további fenállása avagy feloszlata felett lesz hivatal határozni.

— **Vásárendedély.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy *Szent-Mihály* községben a folyó évi október hó 18-ára eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi október hó 21-én tartassék meg.

— **Az elszabadult villamos áram.** Az engedelmis és kötelességtudó villamoság, melylyel városunk utcait világítva vannak, megköveteli, hogy alaposan vigyázzanak rá, mert ha valahol bármi uton-módon rést kap, azonnal szökik. Kedden este a Léderer-féle gyógyszer-tárral szemben hiányossá vált a vezeték izolációja. Talán az orkan-szerű szél dörzölte a drótokat az oszlopot tartó sodronyokhoz, vagy másképp tétérhetet görbe: utra, elég az hozzá, hogy a Stern-féle ház bádög fedelét telítette az elektromosság, óriási rémületére egy ép ott kószáló czieának, amely remülten bukfenchezelt a földre. A villamoság a csatornán keresztül lejtett a fal mentén a kövezetig és szétugrasztott két pletykáló vén asszonyt, a kik a csatornához támaszkodva szapultak e t a rossz világót. Ijedd kiáltozásukra figyelmes lett a sarkon álló rendőr is, aki aztán vigyázott hogy valakiben kárt ne tegyen a „szelid ménkü.” Ilyen pajzán a mi fényesen világító elektromos áramunk! De ne vegyük rossz néven tőle, hanem inkább vigyázzunk rá, mielőtt egyszer meg komoly galibát csinálna.

— **Wahrmann René válópör.** *Wahrmann René*, Szabolcsvármegye egyik legnagyobb földbirtokosa tudvalegölég válópört indított a férje *Mejyeri Krausz Izidor* ellen. Az első két bíróság elváltotta a feleket, de a kuria megsemmisítette a házasságot főlbontó ítéleteket, s hat hónapi gondolkodási időt adott az asszonynak. A felesztendő most telt le, de René asszony nem változtatta meg szándékát. Megjelent kedden délelött ügyvédjével, *Setehó Kornéllal* a budapesti törvényszék előtt s kijelentette, hogy a válópört főnntartja.

— **Ellenőrzési szemlék.** A közös hadsereg kötelekébe tartozó és Szabolcsvármegyében tartózkodó tartalékos legénység részére az idej ellenőrzési szemlék a következő sorrendben és napokon tartatnak meg: *T-Lökön* október 23-án és 25-én; *Rakamason* október 27, 28 és 29-én; *Nyiregyháza* október 30, 31 és november 2-án; *Kemecsen* november 4 és 5-iken; *Kis-Várdán* november 7, 8, és 9-iken; *Mándokon* november 10 és 11-iken.

— **Az ujfejtői rabbi meghalt!** Messze földön híres volt az öreg *Silber Hercza* ujfejtői rabbi, akit általában csak „Rabbi Hercza” néven ismertek. Nemesak a közeli falvakból és városokból, hanem az ország minden vidékéről, sőt külföldről is igen sokan, ünnepek alkalmával különösen ezer számra

jártak hozzá tanácsért, vagy lelki vigasztalásért és pedig nemcsak hitsorsosai, hanem keresztények is. Csodatevő ember híreben állott a kiváló talmud-tudós, aki azonban hírnevét épséggel nem fordította a saját anyagi hasznára. Egyformán szívesen fogadta a hozzá forduló szegényeket és gazdagokat. Kedden a Jom-kipur előestéjén a templomban halt meg, ami bizonyára még emelni fogja emlékének nimbuszát. Temetése, melyen hitsorsosai bizonyára messzeföldről sereglenek össze, ma délután megy végbe.

— **Cyprian.** Andor József, immár ország-szerzte ismert fiatal novellistánk, kinek mely lélektani megfigyeléseken épülő elbeszéléseit a fővárosi napi és szépirodalmi lapok osztatlan dícsérettel ismertelik. — eddig megjelent műveiből egy önálló, gondosan válogatott kötetet bocsát közre. A kötetet *Hegedűs László* művészi becsű illusztrációi fogják díszíteni, s november hó folyamán jelenik meg. Az irodalmi esemény számba menő kötet ára 2 frt 60 krt, fűzve 2 frt lesz. Kettős okból vélnk kedves kötelességet teljesíteni azzal, hogy a magyar irodalom egyik jeles bajnokának első önálló termékét figyelmébe ajánljuk szülővárosi polgárainak. Az egyik az, hogy a nyírség szállóte a másik pedig, hogy tiszta, gyönyörű magyarsággal, distingváltt ízléssel megirt novellái tárgyak eredeti fel fogásra való kidolgozásával, lélektani suplitással és ötletes, úde inventiójával valóban első rangú novellista előkelő magaslátára helyezik őt. Az előleges megrendelések a szerző címzére (Budapest, VIII. K. József utca 35 sz.) intézendők.

— **Tolvaj inas.** *Karner Vilmos* hentes mesternél e hó 3-ikára virradó éjjel nagyobb szabásu betöréses lopás követett el. A tettes a Holló-utczára nyíló ablakot betörve és két közbelső szobán átmelve hatolt be a kimérol helyiségbe, ahol az asztalfókot feltörvén, abból mintegy 370 forint készpénzt vitt el. A lopás körülményeiből következtetve, azt a helyi viszonyokkal ismerősnek kellett elkövetnie, miért is a gyamu mihamar az üzletben alkalmazásban levő *Demeter Mihály* tanulóira irányult. Másnap, 4-iken a szolgáló vasaláshoz készülvén, amint a vasalót kezébe vette, abban meglepetéssel vette észre, hogy abban egy csomó ősszegyűrt 10 forintos van elrejtve. Felfedezését menten közölte a gazdjával s ekkor még jobban megerősödött a gyamu, hogy a lopást csak *Demeter* követhette el. A rendőrség vallatására aztán *Demeter* beismerte, hogy csakugyan ő a tettes és bevallotta, hogy a többi pénz a hüllás alá ásta el, ahol azt meg is találták. A fiatal tolvajt át-szolgáltatták az ügyészségnek.

— **Szüreti mulatság.** Az iparos ifjúság eddigi gyakorlatának megfelelően e hó 10-én táncszal egybekötött szüreti mulatságot rendez *Szent-mihály* utca helyiségében. A mulatságra a meghívók már szétküldve vannak

CSARNOK.

Mi volt?

(Egy szellem remisztenciái)

Ira: **Fidius.**

Az hát a föld . . . ott?

Halvány, alig fénylő sárga folt, melynek világa csak néha villan át hozzám, a távolság végtelenen keresztül. Szomszédai a Merkur, Venus, Mars, milyen tisztán ragyognak! A föld fenéjére talán az a sok, sok bűn von fátyolt, amelylyel levegője is telítve van. És én azon a semmin, a világ mindenség azo számot sem tevő parányán szenvedtem át a rövid, de azért végtelen hosszú életet?

Milyen boldog voltam mikor elszabadulhattam róla. Mikor már kihűlt testem fölött sajnálkoztak ismerőseim, milyen akkor, milyen kárörömmel kacsagtam föl! Még akkor volt bennem egy kevés emberi, még tudtam a más szomorúságán örülni, de most már el múlt az is, elértem az abszolút tisztaságot, a lelkek tisztaságát!

Sok idő mulhatott el azóta, azóta mikor először és utóljára voltam boldog ott lenni. En nem tudhatom hány év. Itt nincsenek évek. Itt az öröktől fogva tartó és örökké megmaradó egyformaság van.

A soha véget nem érő éjen át megfigyelem az üstökösök suhanását, a bolygók születését, elmulását, de mindez olyan változatlan, olyan egyforma, hogy néha szinte jól esik földi léteimer vissza gondolni.

Elvonom előttem egész földi életem. Egyes részei homályosak, mint az álomban hallott dalnak foszladozó akkordjai, mások meg világosak, mintha most élném, most szedvedném át őket.

Eletem csöndes lefolyása volt, csak a vége nem mindennapi. Halálomra azt mondták az emberek, hogy — tragikus. De mégsem. Életembe egy rendkívüliség is bele szötte magát. Az, hogy valahányszor halálos veszedelemben forogtam, olyankor mindig megjelen előttem egy sötét irtózatosságmé, egy lelkét fagyasztó vízió.

Négy ízben láttam, ha jól emlékszem. Igen, négy ízben, mert egyszer mikor látni véltem a hátam mögött, mire megfordultam eltűnt.

* * *

Először nyolcz éves koromban láttam. Második normalba jártam, két kis öcsém pedig az óvodába. Minden délben és délután elmentem értük. Vegtelen büszke voltam rá, hogy szegény anyám én rám bízta a kiesinyek haza kísérését. Fel mindig ő maga jött velünk.

Egyszer a mint hazafelé tartottunk hármacskán, egymást kézen fogva, az utcán egyszerre nagy riadalom támadt. Az emberek rémülten kiabáltak, az asszonyok pedig sikoltottak. A zűrzavaros lármából sűrűn hallatszolt az a két szó ki: Veszett kutya! veszett kutya!

Az ut közepén lompos szőrű fekete kutya rohant felénk. Veres nyelvét kilógatta tajtékzó szájból, gyakran felbukott és olyankor dühösen marta, harapta a földet. Két kis öcsém reszketve szorult hozzám. A kutya már alig volt tőlünk husz lépésnyire. Ekkor erőt velt rajtam valami hős elszántság, — olyan forma, mint a milyen az apró madarat elfogja, mikor a fészek rontó kezre rohan, — és hirtelen előkaptam zsebemből egy kis pisztolyt, a min vörös gyufa fejet, meg papir kapszlit südgettünk, ha a tanító úr nem látta és keményen rászegeztem a veszelt ebre; akkor a mikor szemem a rémülettől kimeredtek üregeiből, hirtelen egy sötét rémes alak suhant el előttem, mely vérben forgó szemével iszonyuan nézett reám.

Ájultan estem össze.

A kutya pedig elrohant mellettkem a nélkül, hogy észre vett volna.

Soká feküdtem betegen és deliriumomban mindig a véres szemű fekete emberrel bibelődtem.

* * *

Mikor másodszor láttam tizenhárom éves voltam.

Kimentem a vasgyárba atyámhoz, ki ott munka-felügyelő volt. Valami másfélszáz mászás gőzkalapácsot állítottak össze a nagy műhelyben, azt akarták kipróbálni. Minden rendben volt már. A nagy szíjat rávezették a gőzkalapács lendítő kerékének tengelyére, és az elkezdett működni, süketítő csattanással üttött az üllőre. A próbakepen alá rakott vas darabokat palacsintává lapította. A föld reszketett alattunk.

Már leültöt vagy tizenkét, s a mint az épen felemelkedő kocszal falon mozgó árnyékából, hirtelen rám vigyorgott a véres szemű fekete szörny. A vérem mind a szívemre tolt az ijedségtől. A másik pillanatban lezuhan a gőzkalapács ormótlan feje s arra rögtön irtózatossággal reszketett a nagy műhely-terem boltozata. — Atyám és két munkás szörnyet halt. Öten megsebesültünk.

Nekem a bal karom törte el egy le zuhanó gerenda.

* * *

Erre két évvel együtt voltunk tanuló társak vagy tizen Hámosnál, kit mindnyájan szerettünk. Vigan voltunk. Két év alatt még az olyan mély seb is beheged, mint a milyet apám elvesztésével ütött lelkemen a végzet.

Vigan futkározunk a kertben s a mikor már kifogytunk minden mulatságból, előáll Hámos Ferke nagy titkolózva, hogy ő tudna valamit még kíváncsian fordultunk felé. „Lőjünk czélba!”

„Nagyszerű, pompás lesz!” kiáltottunk fel, „de mivel?” — „Kihozom a bátyám revolverét, tizenkét golyó jár bele, mindig töltve van, az ágya fölött!” Nagy riadással fogadtuk a kijelentést. Hámos Ferke elszaladt és pár percz múlva kabátja alá rejtve, lihegve hozta elő a fegyvert. Ketten-hárman a félénkebbek nem akartak velünk tartani, de a többség lóni akart.

Elmentünk a kert legvégebe a málna bokrok közé, a kerítésre kifeszítettünk egy zsebkendőt, érejt málnával köröket pingáltunk rá. Ez lesz a czéltábla.

Először Fésűs állt ki lóni, az erdész fia a ki már vadászni is volt. De nem tudott a revolverrel bánni, valami specialis angol záró készüléke volt.

Nem tudta kinyitni. Megpróbáltuk sorra egy sem boldogult vele. A mint épen Török Laci próbálgatta, én rajtam valami különös, szorongó erőz vett erőt. Ugy rémlett mintha a hátam mögött állna, az a kétszer látott rémalak. Hirtelen hátra kaptam a fejem s abban a pillanatban eldőrdült a revolver, a golyó két milliméternyire a homlokom mellett vágott el, éreztem a szelet és a fölötünk elnyúló almafa ágairól sodort le néhány levelet. Ha félre nem kapom fejemet a golyó egy homlokon talált volna.

A fiuk ijedten szaladtak szét, csak Török Laci maradt mellettem, a ki sirva tapogattott össze, hogy nem vagyok e valahol megsebesítve. Mikor pedig látta, hogy sértetlen vagyok a nyakamba borult és nekem ajándékozta a czeruza hegyezőjét, pedig kedves jószágá volt.

* * *

Mikor újra láttam az én rejtélyes rémalakomat már felnőtt ember voltam.

Könyvvezető lettem egy vidéki pénzintézetnél, s mint jó vérű ifjú, rajongó tisztelője a szép nemnek. Egy-egy pár szép szem látásáért elácsorogtam óra száma. Egy lány kérő szóra fél holtra táncoltam magam, bármilyen mulatságon, ha a tizedik faluban tartatott is, hanem azért komolyan nem szerettem soha. Már ép kétségbe kezdtem vonni a sokat megénekelte, megátkozott szerelem létezését, a mikor hirtelen megfogott engem is. A milyen hirtelen, ép oly erősen.

Valami ünnepély volt a városban, jubileum, vagy mi? Elég az hozzá, hogy az ünnepi beszédek meghallgatására a nagyvendégő nagy termében sereglett össze az egész város.

Hanyagul az ajtó mellé támaszkodtam és úgy nézegettem a gyülekezőket. Csupa ismert arcok voltak. Egyszerre egy öreg ember karján, sugár termelű, izlésesen öltözött szöke leány lépett a terembe. Körülnéztek, aztán helyet foglaltak a második sorban.

Engem valóságban elbűvölt a leány már megjelenésével. Akkor láttam életemben először. Kíváncsian kérdeztem a mellettem állótól ki létüket, de nem tudtak felvilágosítást adni. Végre Záray, a doktor, tudtomra adta, hogy az öreg ember nyugalmazott pénzügyigazgató és a szöke szépség mellette a leánya. A mult héten költöztek a városba.

Elmélyedtem a csodás varázsu szépség nézésébe, a mint a karom megérinti valaki,

hirtelen oda fordulok. Záray doktor volt, kérdőleg néztem rá, mire megszólalt: „Nem jó lesz arra a kis lányra kacsingatni!”

Majdnem sértődve néztem rá s csipős hangon feleltem: „Annak édes mindnyájan ki vagyunk téve!”

„Na jó-jó, de itt valami kellemetlen intermezzo van ám, mert ő nagysága szegény . . .!” azzal jobb kezét homloka elé tartotta és ujjaival olyan forma mozdulatokat tett, mint aki zongorázik . . . Megrázódottam.

„Igaz volna? Örült?”

„Igen, már volt is fenn szegény, alig pár napja került haza!”

Szívem legmélyéből sajnáltam a gyönyörű teremest. Szemem akaratlanul is mindig arezán pihent. A mint hosszasan néztem hirtelen rám nézett, talán szememben volt valami delezesség, mely észre vétetett vele. Tekintetünk találkozott, én önfelédten néztem szeméi közé, lelkem beleveszett azok csodás kékjébe, mely olyan volt, mint a lagunák néma felszine holdas éjeken.

A mint gyönyörű ittan néztem a szép szemekbe elsötétült előttem a világ. Nem láttam csak két szemét, mely vést jóslóan villogott felém és a másik pillanatban az én szörnyetegen állt előttem. De ez is csak egy pillanatig tartott s a másikban már újra az isteni szép hideg leányt láttam, a mint elfordította rólam tekintét.

* * *

Szerelmes lettem, nem titkoltam. Az emberek az mondták rám, hogy bolond vagyok. Az voltam, bolond, annak a két szemnek a bolondja.

Megismerkedtem az öreggel és leányával. Az öreg nem titkolta a leánya lelki állapotát; megmondta, hogy újra visszakaphatja a szörnyű bajt Ilona. Dehogyan kapja biztaltam őt és magam. Mindennapos lettem náluk.

Ilona nagyon művelt, kedves leány volt, a kin nyoma sem volt a lelki zavarnak. Engem láthatólag kedvelt. Az ébredező szerelem úgy látszott jó hatással volt kedélyére. Minden szava, tette öntudatos, józan gondolkozásu ember tette volt.

Megkértem, az apa újra kifejtette aggodalmait, de mikor látta, hogy kérésemtől el nem állok, bele nyugodott. Rövid völegénysegem alatt boldog voltam, mint a milyen boldog völegény csak lehet.

Elérkezett esküvőnk napja. Ilona izgatott volt mint minden leány esküvője előtt, de azért vig; tölem háromszor is meg kérdezte nem félek-e?

Mikor elült a zaj és mi vissza vonultunk csöndes otthonunkba, keblem majd szét szakította a boldogság. Ilona újra megkérdezte, kötekedve: Nem fél?

Heves csókkal zártam le pajkos szájakáját.

Nász éjjem volt az utolsó, melyet a földön töltöttem. Bódult álomban vasmarok szorítását éreztem torkomom, fel akartam ug-rani, és nem bírtam. Éreztem hogy végem van, de a halál küzdelem kétségbe esett vívódása sem adott annyi erőt, hogy ki szabadithattam volna magamat.

Akkor láttam utóljára a véres szemű fekete daemont. Ő volt az utolsó s a mit a földön láttam.

A következő perczben már röpültem. Röpültem ide, a hol nem fáj többé semmi.

* * *

Most az örök béke, az örök nyugalom fenséges csendjében, ha vissza gondolok földi pályafutásomra, úgy eltépelődtem, úgy elgondolkodom, hogy ugyan mi a magyarázata az én vízióimnak? de a megoldást nem találom és talán nem is fogom megtalálni soha

Különlélek.

— *A színes fény és a virágok.* Camille Flammarion a párisi Csillagászati Társaságnak legutóbb érdekes jelentést tett arról, hogy milyen hatással vannak a különböző színű fénysugarak a növényi életre. Juvisy obszervatóriumában a hírneves tudós több apró, üvegfedélű melegágyat rendeztetett be, de úgy, hogy az egyik melegágy vörös, a másik kék, a harmadik zöld s a negyedik szintelen üvegtáblákkal volt ellátva. A melegágyakba ültetett növények tehát mindig csak olyan fényt kaptak, amelyet az illető üvegtábla átbocsátottak. Az ekként elért eredmény azután bámulatos volt. A kék világosság alatt a növények csak tengődtek, nem bírtak teljesen kifejlődni, csenevészek és törpék maradtak. A zöld fény alatt levők már jobban nőttek, de azoknak a levelei is szinte fonnyadtan csüngtek alá. A vörös üveg alatt tenyésző növények azonban szemlátomást pompásan érezték magukat, esodálatosan nagyra nőttek s csak úgy duzzadtak az életnedvtől. Érdekes, hogy a svenyestző hatású kék üveg alatt a mimóza elvesztette közmondásos érzékenységet, és a színes napfénynek jelentékeny befolyása volt a virágok színe és illatára is. Egy orgonabokrot például különféle színű üvegek alá helyeztek s az orgonavirágok azután a legváltozatosabb színárnyalatot mutattak a fehértől a vöröses-ibolyaszínig — a szerint, hogy a bokornak melyik virága milyen színű üveg alatt fejlődött ki. A vörös üveg alatt érlelt földi eperek olyan erős volt az aromája, hogy köröskörül elárasztotta szagával a levegőt. Még olyan virágok is, a melyek a közönséges napvilágban szagtalanok, bizonyos enyhe illatot terjesztettek, ha vörös üveg alatt nőttek fel. Minthogy pedig ez a mesterségesen szított illat tartósan bizonyult, ha a friss virágszirmokat összegyűjtve, edényekbe zárták, Flammarion úgy vélekedik, hogy ezzel új mező nyílt meg az illatszergyárosok számára, akik ezentul fokozott mértékben aknáthatják ki vagy módosíthatják a külön-féle növény illatokat.

— *Ruházat fából.* A fíradhatatlanul működő találetkónyság legújabb terméke, a fából készült ruházat. Maga az eszme nem is oly vadonatúj, ha meggondoljuk, hogy a pókháló, amely aránylag elég tartós és nagy hordképességű, nem áll semmi másból, mint az állat élrágicsálta és gyomrában feldolgozta fából. Hogy pedig a farost szövetek készítésére alkalmas, azt mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy egy némely fa levált kergét a legerősebb kötőeszközül használják fel. És ha az ember a természetet soha sem érheti is utól, mégis ezuttal már nagyon megközelelti. Csak a legutóbbi évek alatt kísérletet meg fonalat készíteni farostból, mióta Klaviee lipesei mérnök a farostok ipari feldolgozására

szabadalmat kapott. A mérnök ezen találmányát tetemesen megjavítva, egy lipesei műszövő-gyár használta fel, amelynek készítményei a lipesei ipar- és kereskedelmi kiállításon a lehető legnagyobb felütésű keltek, annál is inkább, mert egy a pavillon fölött lobogó zászló, mint a gépészek és munkások ruhái is tisztára fából készültek. Tartósságukat a tapasztalat mutatja: a lobogó ugyanis diadalmasan daczolt széllel és zimankós, nedves idővel egyaránt, a ruhák pedig ismételt mosások után sem változtak meg. Nagy előnye a szövetnek, utólrhetetlen olcsósága. Így tehát az ember a megvetett póktól is tanult valamit. Ha mindjárt a pókhálót nem is használhatja fel, mégis a farostoknak finom gomolygává való feldolgozását kétségenkívül töle tanulata. Isten a megmondhatója, vajjon nem jön-e idő, midőn a fűrkésző ember magát a pókhálót is értékesíteni fogja? Mindenesetre a textilipar mai előrehaladottsága mellett a kérdés semmi esetre sem oly neveltséges, mint annak előtte. A selyemhernyó, amely a fonáleresztésben épp oly ügyes, mint a pók már rég megtanította az embereket arra, hogy a gubóból kifejtett fonál alkalmas a legpompásabb szövetek készítésére is, míg a pókot, amely palotában és kunyhóban egyaránt felüti tanyáját, lehetőleg mindenünnen kiküszöbölni igyekeznek. — A pókháló ipari feldolgozására még ki sem gondolt. Pedig a pókháló finom szála nem egyéb, mint feloldott farost, valamint az a papír is, amelynek óriási pazarlása az erdőkedvelőknek már nem egy álmatlan éjet szerzett. Ki gondol ma a legegínsibb selyemszövetek láttára arra, hogy az csak a selyemhernyótól átváltoztatott szederfarostból készült? Amint a szén, úgy a fa is csak a nap átváltozott hője. A nap lesz tehát ezentul szállítója ruházatunknak, melynek káprázató színeit a szén köleszíni.

— *A találetkony érsek.* Ennek a következő kis történetnek a hőse a jelenlegi canterbury-i érsek elődje, aki semmitől sem irtózkodott jobban, mint a haszontalan kiadásoktól. Állásánál fogva sokat kellett utaznia, leveleznie, ami mindig igen nagy keserűséggel töltötte el, mert ambátor egy levelet igen olcsón visz el a posta, sok levél mégis sokba kerül. Sokáig gondolkozott, hogy például a telegramjait hogyan tehetné olcsóbbakká. És igen ügyes ötlete támadt. Egy napon telegrammot küldött egy vidéki paphoz, amely telegramm szöszentint így hangzott:

János, III. 13—4.

A pap megkapta a sürgönyt, elővette a biblijáját, kikereste a jelzett passzust, mely így szól:

Sok dolgot szeretnék tudatni veletek, de nem tehetem tinta és toll segítségével. Remélem, hogy találkozem veletek legközelebb, s ez alkalommal elmondhatom, amit

akarok. Béke legyen veletek. Üdvözölnek a barátaink. Üdvözöljétek a mieinket. Az érsek úr így négy szóval fejezte ki azt, ami a szövegben harminczkettővel van kifejezve, és úgy megőrült ennek a jó gondolatnak, hogy aztán — ha csak tehetete — mindig ily módon telegrafált.

— *A világ legnagyobb zongoragyára.* New-Yorkban van a világ legnagyobb zongoragyára, melynek megalapítója a nemrégiben elhunyt Stainvay volt. 1886-ban egy társaság négy millió dollárért meg akarta venni a gyárat, a melynek ezután is Stainvay lett volna az igazgatója egy millió dollár fizetéssel. E t r v azonban nem valósult meg. Az óriási gyárban 1872-ben készült el a 25 ezredik zongora, amelyet az orosz cár, akkor meg trónörökös vett meg. Ez ideig 85 ezer zongorát készítettek a gyárban, amelyet most az elhalt Stainvay örökösei vezetnek.

— *Az ember összetétele.* Az angol Ironlt szerint mindössze 13 anyagból van összealkotva az emberi test és pedig öt légneműből és nyolcz szilárdból. A főalkatrész ezek között az oxigén. Egy 70 kilogramm súlyu emberben 44 kilogramm van, természetesen erősen összeszorítva, mert különben 28 köbméter töltene be ennyi oxigén. Az említett súlyu testben azonkívül 7 kilo hidrogén van, ami 80 köbmétert töltene meg szabad állapotban. A másik három légnemű anyag 1.72 kilogramm nitrogén, 0.8 klór és 0.1 fluor. A szilárd anyagból 22 kilogramm szén, 0.8 phosphor, 0.1 kén, 1.75 calcium, 0.08 kalium, 0.07 natrium, 0.05 magnesium és 0.045 vas van. Amint hát ebből is látszik, az emberek minescen valami nagyon becses anyagokból összealkotva.

Gyors és figyelmes kiszolgálás!

Nyiregyháza város, valamint a vidékről beránduló közönség szíves figyelmébe ajánlom Nyiregyházán, a rom. kath. templom mögött, a Török-féle házban, 15 év óta fennálló

borbély- és fodrász-üzletemet.

Üzletemben a haj, szakáll és bajusz ápolásához szükséges összes szerek és eszközök dús választékban kaphatók.

Tisztelettel

Major István,

borbély és fodrász

(6-7-1)

HIRDETMEYNY.

Nagybani bevásárlási utamból visszatérve, tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az összes

téli és divat ujdonsági cikkekim megérkeztek, u. m.:

Raktáron tartok rengeteg **nagy választékban és felette olcsó árakon** valódi Jäger-féle alsó ruhákat, férfiak, nők és gyermekek számára. Továbbá mindennemű harisnyákat, keztyűket, női blusokat, kötényeket, alsó szoknyákat, különféle színben, férfi és női sapkákat és muffokat.

A legújabb, a mostani divat szerinti férfi schiffon ingeket és lábravalókat, gallérokat, mansettákat, zsebkendőket, esernyőket, sétatobotkat; valódi **kutya-bőr** és **classée keztyűket**, nyakkendőket, a legiobb gyártmányú nyúláször kalapokat, minden kigondolható formában és színben.

Készletben tartok a legújabb párisi divat szerinti minden kigondolható színben és szélességben női ruha-díszeket, ugy-mint: valódi angora bőr, különféle madarak tollai, hattyú és minden másféle prémekek, bársonyok, gyöngy- és zsinór-díszek, rüschök, vitézkötés és zsinórozások, szalagok, csipkék és még ezer, meg ezer más divat ujdonságok pipere és rövidárú cikkekben **rendkívüli olcsó árakon.**

Hogy a nagyérdemű közönség mindezekről meggyőződést szerezhessen, szíves látogatását és pártfogását kéri tisztelettel

Deutsch Menyhért,

kereskedő, pazonyi-utca 2. szám.

Hirdetmény.

Nyiregyháza város évről-évre emelkedőben van; így tehát sem a modern kor vívmányai, sem a mindinkább terjedő általános műveltség elől nem zárkozhatik el. Ez okozta, hogy most még egy hetilap indult meg városunkban, mely bizonyára az egész nagy közönség, s minden egyes polgár érdekeit szem előtt fogja tartani.

Mi is felhasználjuk az alkalmat, hogy immár ezen *új lapnak e célra szánt hasábjain tisztelettel figyelemzessük* a mélyen tisztelt közönséget üzletünkre mely Nyiregyháza város és e megye lakosságának nagyra-becsült bizalmát már több éven keresztül szerencsés volt kiérdemelni, úgy izléssel kiválasztott

modern áruí,

valamint **árainak szoliditásánál** fogva is.

Allandó nagy raktárt tartunk rövidárú, női és férfi divat cikkekkel, sport díszmű árúk, bőr, ipar, utazó, lovagló, vadász és játékszerekből, pipere szappan és illatszerekből.

Az őszi és téli időnyre gyermek, férfi és női Jäger alsó ruhák, pamut és gyapju kötött harisnyák és kesztyűk. Mindenféle posztó és bőr cipők és vadász csizmák; asztrakan, sealskin és Bieber sapka és karmantyúk, s gallérok. Fiu és férfi ing, gallér, kézlő és nyakkendők.

Ló és kocsis takaró, angol pokróczok, plüsch takarók, ugyszintén szobaszőnyegek. Gyermek kocsik. Virág és vízite asztalkák.

Mihamar időserűvé váló november 1-jére **sírkoszorúk** 1 frittől 10 frittig nagy választékban.

Ruzsonyi testvérek:

műiparú raktárában.

(1-3-1)

Iskola-utca 3., a „Zöld papagájhoz.”

Üzletemet újból dúsan fölszereltem, s az jelenleg Szabolcsmegyében a

legnagyobb butor-raktár,

hol úgy a legegyszerűbb, mint diszes **stylszerii háló, ebédlő és salon berendezések**, valamint egyes bútordarabok nagy választékban s **jutányos árakon** szerezhetők be.

Mely körülményre a nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhivom

HEIDER ANTAL

(előbb Varga Károly).

(5 3 -1)

Nyiregyházán, pazonyi-utca 6. sz.

Hirdetmény.

A debreczeni-utca 2-ik számú italmérési engedélyvel felruházott, 3 utczára szolgáló sarok-ház, amelyben ez idő szerint is **joforgalmu korcsma** van. szabad kézből

eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt **dr. Prok Gyula** ügyvéd, iskola-utca 13-ik szám (Bessey-ház)

(2-3-1)

KERESKEDÉS AZ „OLCSÓ FORRÁSHOZ“ NYIREGYHÁZÁN, VÁROSHÁZ-TÉR (Ferlicska Rudolf-féle ház).

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az „**Olcsó forráshoz**“ czimzett kereskedésemben a következő, a téli időnyre szükséges cikkek **mesés olcsó árban** kaphatók, egymint:

Női, férfi és gyermek trikó ingek, ugyszintén trikó alsó nadrágok.
Női, férfi és gyermek schiffon ingek és schiffon alsó nadrágok.
Női finom fehér a'só szoknya, ugyszintén fekete alsó szoknya.
Női és gyermek színes és fekete kötények.
Legfinomabb fiugyermeknek való posztó és trikó öltönyök.
Legfinomabb leánygyermeknek való trikó és haraszt ruhák.
Selyem és gyapju Schaolok, zsenilia kendők és kapisonok.
Legfinomabb haraszt kendők.
Valódi Himalája posztó kendők, különböző nagyságban.
Valódi Madapolán és Riesen schiffonok.
Legfinomabb rumburgi vásznak, len, ezérna és pamut vásznak.

Finom ezérna kanavász és Szeffirek.
Legfinomabb Gobelin ágyterítők, Jutta és csipke függönyök.
Valódi ezérna abroszok, asztalkendők és törülközők.
Legdivatosabb Poenzsé és szúra selymek. Különbféle gyöngy és zsinór díszek.
Legfinomabb csipke és gyöngy Figarók.
Legdivatosabb crém, fekete és fehér csipkék.
Legfinomabb Moaréé, feil és double selyem szalagok.
Legfinomabb fehér, színes és Moár díszek.
" gouvre rüschek.
" ezérna és divat barchetek.
" gyapju szövetek.
" prágai glas'e keztyűk.
" gyapju és trikó keztyűk.
" gallér és kézelők.

Legfinomabb női, férfi és gyermek Jäger ingek.
Legfinomabb gyermek patent harisnyák.
Legfinomabb Jäger, Imperial és berlini pamut.
Legfinomabb női és gyermek valódi halcsont fűzők.
Legfinomabb mosdó szappanok. illatszerek.
Legfinomabb bőr és ezululoid pénz- és szivar-tárczák.
Valódi aczél zsebkecsék.
Valódi teknősbéka díshajtűk.
Legfinomabb atlasz és casmér paplanok.
Egy darab török paplan ára 1 ftt 30 kr.
Legfinomabb és divatos férfi és női nyakkendők.
Legfinomabb férfi selyem nyakkendők csak 12 kr.

Magamat s üzletemet a nagyérdemű közönség jóindulatába s pártfogásába ajánlván, maradok különös tisztelettel

Jakobovits Adolf,
kereskedő.

(1-3-1)